

Образование за ВСЕКИ:

Споделен опит на достигане до онези в най-неравностойно положение

Работилница 4-8 септември 2019

Пловдив – България

В началото на септември 2019 в Пловдив, България бе проведена международна работилница. Същата беше резултат от няколкогодишното присъствие на „АТД Четвърти свят“ (All Together in Dignity = Заедно в името на достойнството) и трудът им в североизточна Европа като част от процеса на двустранно разбиране с хора и групи, които се борят с бедността. Тази среща беше също така организирана на база на опита от прект Мобилно Училище Столипиново (България).

За три дни, 30 участника (родители, специалисти в областта, медиатори и членове на различни общности и квартали, които ежедневно срещат бедността съществуващи в условия на бедност) от Белгия, България, Франция, Унгария, Румъния и Сърбия, обвързани с образователни проекти работеха заедно на тема „Образование за ВСЕКИ“. Срещата бе проведена на пет работни езика.

По време на първите два дни, интерактивните работилници позволиха на участниците да споделят техния живот и професионален опит по конкретен начин, и да научат добри практики едни от други. „Бях шокиран от жестокостта на условията на живот на децата, живеещи на улицата.“

“Въпреки различните ситуации във всяка страна, някои от притесненията на най-бедните родители са универсални“

По време на откритата среща, също така имаха възможност да сравнят техния опит с този на други хора, учители и семейства от квартал Столипиново в Пловдив. За някои, това бе необичайна стъпка извън квартала и една от първите възможности гласът им да бъде чул на публично място.

След това участниците определиха предизвикателствата, пред които са изправени и над които биха искали да работят заедно. По този начин, те развиха приоритети, всички, от които имат общо: **не е възможно да се постигне образование, което включва всички без да бъдат включени родителите от самото начало, като същевременно се търси участието на всички заинтересовани страни.**

В заключение, Елена от Румъния сподели своите впечатления, „Времето, прекарано тук ми помогна да оценя труда на всички тези хора, които се борят за промяна. Нещата сега не ми се струват толкова тъмни, и също така получих по-широка перспектива.“

Мобилно училище Столипиново - България

Мобилното училище Столипиново предлага възможността за креативно и неформално образование за децата на Столипиново, най-големият и най-пренебрегваният квартал в България. Всички населяващи тази зона, са под риск от изключване и дискриминация. Това е особено така в зоните от квартала, изградени от бараки, където условията на живот са тежки.

Всяка седмица се провеждат работилници в две от местните училища и в една от импровизираните зони. Избрано беше да се остане на открито, за да се даде възможност на всички деца да дойдат, независимо от тяхната възраст. Тази инициатива бе организирана от трите групи събрали на едно място техните умения: Магдалина и Ана от Детска архитектурна работилница, Геника и Димитър от Открити пространства и Вероник и Беноа от АТД Четвърти свят.

Фокусът беше насочен върху ръчен труд и креативни техники, които биха помогнали на децата да се учат чрез експериментиране, сами или по групи. Това се случва посредством създаването на триизмерни модели, предствено като игра.

Използват се хартия, картон, дърво, глина, конци и моливи. Същевременно бяха устроени, ъгъл за книги и физически дейности, така че децата да могат да преминават от една дейност към друга. Благодарение на ръчния труд, извършен по време на архитектурната работилници, те можаха да работят с други деца, да общуват заедно и да добият нови умения.

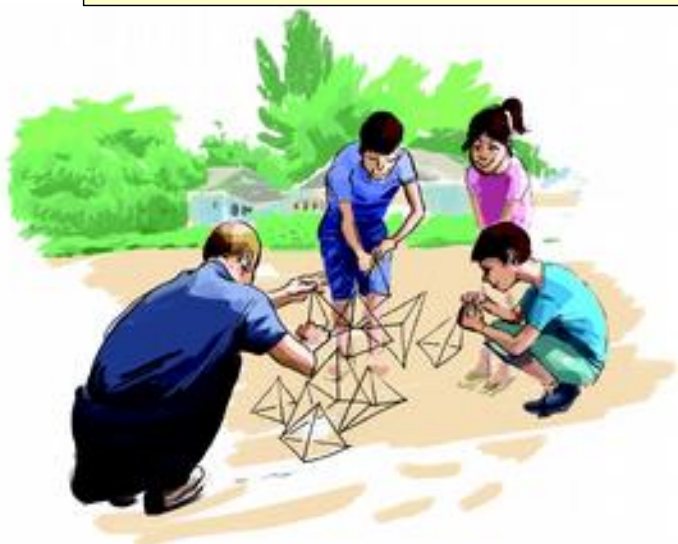
Голям брой от тези деца не винаги ходят на училище. И въпреки това един баща сподели това, което много други си мислят „*Искам всичките ми деца да се учат в училище, за да спрат да живеят в калта както сега*“. Майка добави „*Искаме да кажем, че животът ни е изключително труден. Даваме най-доброто от себе си за да осигурим живот на нашите деца. Не е достатъчно. Уморени сме.*“

Понякога тези работилници са единствената форма на образование, която могат да получат извън средата им.

Най-важното нещо е да се придвижим напред с родителите, да имаме тяхната подкрепа и да създаваме връзки и мостове между училища и семейства.

Добри практики

- Да предложиш разнообразие от дейности с присъствието си на улицата: изкуство и архитектура, книги за четене, спорт и т.н.
- Да позволиш на децата да постигнат бързи и видими резултати. Да направиш полезни предмети от ежедневието на ръка мотивира децата да дойдат. Адаптирайте дейностите към интересите им всяка седмица;
- Да бъдеш креативен, за да направиш участието на децата възможно
- Да вземеш децата на сериозно, предложи неща, които не са детински;
- Да поискаш помощта на родителите, да ги поканиш да вземат участие и да поемат отговорност;
- Да бъдеш редовен в дългосрочен план; същите хора, същия ден, всяка седмица. Това създава взаимно доверие и прави възможно хората да работят заедно.

Център за младежка интеграция - Сърбия

Посредством екипите им за работа на терен, Центърът за младежка интеграция търси деца, младежи и техните семейства в неофициални заселвания из Белград. Някои от тези деца не ходят на училище и допринасят за семейния бюджет като изпълняват различни работи из улиците на града. Поради тази причина организацията се опитва да пресъздаде връзката между училища и семейства.

Децата могат да отидат във временно убежище по тяхно желание. Биват използвани художествени дейности като пеене, танци, изкуство и ръчен труд както и образователна подкрепа. Гордана и Ана, членове на един от екипите за работа на терен, участват в различните стъпки, които са предприети, в диалог с родителите, за създаването на силно съдружие, така че децата могат да ходят на училище и имат достъп до документи за самоличност, в случай че все още не разполагат с тях.

На младежите на възраст над 15 години се предлага образователна програма и беше отворен кафе-бар, където им се предлага професионално образование. Тази година, след обучението му, един от младежите

изяви желание да работи във временното убежище, за да подкрепи деца, които са в същата ситуация, която самия той е преживял.

Организацията експериментира с упражнение за осъзнаване на неравнопоставеността, което беше изпробвано по време на работилницата. На всеки участник бе даден лист хартия, на който беше написано кратко описание на ситуацията на дете, който те държат вътре в себе си. Всички се нареждат в една линия, и биват четени изказвания от типа: „И двамата ми родители знаят как да пишат и да четат.“ Ако отговорът е „да“ човекът трябва да направи стъпка напред. Ако е „не“ трябва да остане на място. Много бързо става ясно, че някои деца се сблъскват с огромни пречки при продължаване напред с живота и не всички имат същите възможности за учене. Упражнението завършва с дискусия за анализиране на всичко почувствано и научено.

Една от участниците, изпитала бедността разказа за това, колко изолирана и нещастна се е чувствала тъй като е сама на първо място, защото „героят“ ѝ се е възползвал от благоприятна ситуация. Всички други бяха зад нея.

Добри практики

- Необходимо е да не си сам, за продължаваш напред, да не губиш връзки с общността си. Това може да бъде направено благодарение на други членове на общността, които вече са имали същите преживявания, или членове на екипа за бързо реагиране;
- Създаване на редовен диалог с родители, както и посещения в дома им и
- трябва да бъде отделено време за да се разберат и определят стъпките, които правят възможно преодоляването на неравнопоставеностите посредством образованието.

Инициатива „Училище-семејство-квартал“ - Франция

Тази инициатива, предприета от Социален Център Мозайка и АТД Четвърти свят, събра на едно място всички образователни заинтересовани страни в зона Лил-Фив, включително родителите, така че всички деца да могат да успеят в училище.

Осем години присъствие и диалог чрез различни дейности бяха необходими за създаването на

условия, които позволяват по-добро разбиране едни на други и да работят заедно. Мари работи съвместно с АТД Четвърти свят в Лил-Фив от много години и Вероник е директор на Социален Център Мозайка.

Лил-Фив е квартал, където много хора живеят в бедност, и съществуват много неразбирателства между родители и учители. Учителите смятали, че някои родители не хаят за образованието на децата си, защото не присъстват на първата среща за годината.

От друга страна, някои родители казват, че децата им винаги биват поставяни на последните редове на класната стая.

Сред инструментите предложени в квартала, „Малките думи всеки вторник“ предоставят възможност на родителите да изразят себе си и да накарат учителите да ги изслушат. Ето как работи:

- В началото на всяка седмица на входа на училището бива надписван отбор (в този случай, всеки вторник), който се среща с родителите, които идват да прибират децата си. Те трябва да дадат мнение относно важен въпрос. Всеки може да отговори. Отговорите биват написани и оставени на видно място в учителската стая.

- Група родители се среща и избира едно изречение от всички отговори. Следващия вторник, то бива оставено на видно място надписано върху плакат. Всички изречения от предишните седмици също биват поставени там. Родителите отново биват помолени да реагират на новото изречение.

- Процесът се повтаря седмица след седмица.

Ето един пример:

Изречение написано на плакат: „Училището е още по-хубаво когато най-силните помагат на най-слабите“.

В отговор, някои родители казаха: „Съществува ли? В наши дни всеки е сам за себе си.“

„Много бих искал да видя подобен тип солидарност.“

Друг „инструмент“ идва от проучването на Социалния център относно начини да направи възможно живущите в квартала да провеждат сами работилници за родители и деца. Това изискване създаването на процес на дискусия със всички на тема, „Родителите ми имат таланти“. Задаването на въпроси позволи участието на хора, които иначе не биха взели участие в подобна инициатива.

Добри практики

- Опитайте се да бъдете близо до образователния отбор на училищата толкова, колкото и родителите;
- Възползвайте се от възможности за дискусия, обмен и действие;
- Искайте съвети от учители и директори, разпитайте ги за очакванията им;
- На всяка стъпка, искайте мнението и съгласието на родителите
- Подчертайте уменията на живущите в квартала

Клуб за алтернативно образование Букурещ За Център за политики за Роми и малцинства - Румъния

Центърът за политики за Роми и малцинства вярва, че образованието е единственият начин децата да излязат от порочния кръг на маргинализация и бедност.

Спорта, театъра и стрийт танците се предлагат на децата и младите хора, както и им се предлага да пишат домашните си в стая в училището, специално резервирана за клуба.

Също така, всяка седмица се организира среща с майките наречена Клуб на майката. Целта е да се определят проблеми в общността и да се открият най-подходящите решения, с които да се ангажират и да бъдат включени членовете в процеса на промяната.

Андреа е доброволец. Тя е част от първото поколение деца, на които е оказана помощ. Елена е образователен асистент от общността. Родика работи от девет години с деца и възрастни в сферата на неформалното образование. Сега работи като медиатор в общността. Всички те се опитват да помогнат на хората, изправени пред трудности в общността им, например като ги регистрират и воденето на децата на училище или детска градина. Оана е учител по математика и психолог. Те участват в Клубът за образование и дейности.

Предложената дейност беше креативна работилница за правене на огърлици и гривни чрез поставянето на различни видове мъниста на тънка метална нишка.

Това позволява на всяко дете да се научи как да брое, да научи цветовете и геометричните форми докато играе. В допълнение, създадените неща

могат да бъдат продадени от учениците, което им позволява да си дократ малко доход.

Добри практики

- Привличане на хора за сериозна обществена работа също и като споделяте забавления;
- Ръчният труд не изисква никакъв език: лесно е да се започне ако нямате общ език;
- чувството за заедно прави общността по-силна. То дава сила на жените да искат помощ една от друга;
- Стимулиране на сътрудничество вместо състезание; и
- Да накараме учителите да записват напредъка на децата си.

Тапори и Форумът за преодоляване на крайната бедност - Международен

Как да се подготвим с деца за Световния Ден за преодоляване на бедността 2019 г. на тема „Да поемаме действия заедно за овластяване на децата, техните семейства и общности за да сложим край на бедността“? С Форум относно преодоляване на крайната бедност и Тапори.

Тапори е световно движение на приятелство между деца, които се учат от онези, чийто всекидневен живот е много по-различен от техния собствен. Част е от АТД Четвърти свят. Има дейности, които биват предлагани чрез месечен бюлетин, изпращан на деца и групи. Форум относно преодоляване на крайна бедност е мрежа от хора и групи, които се борят срещу крайната бедност по света.

Онези, които се присъединят, задържат своя собствен статус и идентичност. Форумът е част от АТД Четвърти свят и подкрепят инициативите им да бъдат чути.

Ан-Силви и Марджори предложиха на участниците да се престорят на деца, които участват в кампанията на Тапори „Да действаме заедно“. Първо, участниците прочетоха историята на Аурелиен, който иска да подкрепи неговия приятел Николас, който живее в заслон без електричество. После в малки групи, те търсят отговори на въпроса: Възможно ли е да бъдат въведени конкретни промени? В крайна сметка, те се опитват да измислят как могат да бъдат проведени същите дейности на 17-ти октомври, Световния ден за преодоляване на крайната бедност.

Добри практики

- Работата с изображения и рисунки помага за обсъждането на тема като права на децата;
- Четенето на истории на други деца прави възможно откриването на други реалности и мисленето на това как да се държат в тяхната среда;
- Децата от различните начини на живот могат да реагират на истории, като тази на Николас. Могат заедно да помислят за ситуация и за възможни решения. Създаването на подобен мост създава приятелства между деца; и
- Да се има предвид до кого се желае да се достигне с плановете за занимания. Предизвикателството е да се открият и включат тези деца, които са най-изолирани/самотни.

Учене чрез игри: опитът на детска градина в сегрегирания квартал в София. С Хесед - България

Фондацията за „Здраве и социално развитие“ (HESED) работи над разрушаването на порочния цикъл на бедност и поставянето на уязвими групи на пътеката на развитието. Те работят в различни квартали на кметство София.

Албена и Галина работят в общинския център на Хесед, разположен в квартал Факултета (София), с деца между две и шест години в група от детската градина. Те се допълват една друга. Албена е учител, а Галина е образователен асистент.

Тя има важна роля: „Живее в квартала, в който работя. Аз съм част от него. Това означава, че

работят през цялото време: 24/7. Родителите могат да ме отрият в квартала, винаги мога да говоря с тях, мога да разбера техните проблеми. Има доверие между нас.“

Работилницата, която водят Албена и Галина прилага на практика игри, които използват в тяхната детска градина. Тези игри позволяват на децата, които трябва да се движат, за да открият, чрез движението, колективни правила, български думи, да разберат и назоват емоции.

Различните дейности позволяват на децата да развият своето самочувствие и да се чувстват удобно отивайки на училище. Да се играе с децата им помага да се променят и да растат, както и да се изразяват по положителен начин.

Добри практики

- Игри с децата, които ги кара да се движат, да използват въображението си и да се изразяват. Те са адаптирани към тяхната реалност;
- Играйте с децата, като създавате предизвикателства за тях, и добавяте учене към преживяването.
- Работа с търпение; и
- важно е децата да създават свои собствени правила.

Парада – Букурещ - Румъния

Чрез своята лична история, Йонут представя Парада. Има център за грижи, където децата, младите хора и семействата могат да получат топла храна, да изперат дрехите си и да си вземат душ. Също така онези, които желаят да се върнат на училище, могат да открият подкрепа.

В допълнение, всички дейности, свързани със социалния цирк са в подкрепа на млади хора и им позволява да развият себе си. Парада са също и хората, които се срещат с деца, млади хора и семейства, които живеят на улиците на Букурещ, или във временни убежища, и им позволява да получат подкрепа в центъра за грижи. Това е Инициатива Каравана.

С помощта на два видео клипа, Йонут представи на участниците реалността на живота на младите хора, които Парада познава. После, с неговите разяснения, започна дискусия в две посоки:

Непоносимата ситуация на крайна бедност на млади хора по улиците на Букурещ: насилие, наркотици, липса на достъп до идентичност, но също така и възможността, която им се предоставя чрез ръце протегнати към тях. За Йонут, това е била ръката на Алина, млад човек, сама запозната с какво означава да живееш на улицата и която сега сътрудничи на други, както и Института Каравана, който го води в центъра за грижи на Парада.

Животът му е труден. Йонут не е имал сертификат за раждане докато е навършил 18 години и следователно никакви лични документи, и никакъв достъп до училище. Сега чист от наркотични вещества, ще започне да посещава училището за втори шанс, на възраст 22 години.

Нормално ли е журналисти да крадат съдържанието на докладите си от млади хора? Във втория видео клип, журналистът не спазва обещанието, което е направила на участниците, преди да ги заснеме: пари, храна, и сигурност че репортажът няма да бъде излъчен в Румъния, а само международно. Въпреки това, репортажът е излъчен по националната телевизия. Това поставя младите хора в неудобно положение спрямо хора, които познават и не знаят нищо за живота им.

Йонут говори за други репортажи, заснети от журналисти, които са също така откраднати, което води до акция в отоплителните тръби на града. Последствията са отвеждането на деца и млади хора в домове. Йонут ни казва, че те се чувствали поставени в още по-лоша ситуация там, и това изобщо не им е помогнало в дългосрочен план.

Добри практики

- Светът може да бъде жесток, там, където живееш, но ако се запознаеш с хора или организации, които не те съдят, можеш да преодолееш трудностите стъпка по стъпка ако имаш кураж и сила;
- Това означава, че малките неща, могат да предизвикат голяма шанс и голяма промяна. Важно е да останем отворени към възможностите;
- Каква е ролята на медиите за повишаването на осведомеността на неприемливи ситуации? Понякога има точно обратния ефект.

„Нашите амбиции за училище“ – АТД Четвърти свят Белгия

Тази инициатива на АТД Четвърти свят в Белгия беше предприета с методологията на сливане на знанията и практиките между млади хора, които се провалят в училище, родители и учители за период от три години.

Бенджамин, един от тези млади хора, представи този подход, подкрепен от Арно и Берт.

Целта на тази инициатива беше да пресече гледните точки на всички относно: какво означава за всички деца да успеят и после да определи зони на действие за бъдещето. По време на процеса на сливане, всички участници (млади хора, родители, учители) се считат за равнопоставени учени, които заедно търсят решения. Никой не съди, всички споделят своите идеи.

В Белгия, според закона, училището трябва да подsigури същите възможности за успех, независимо от техния произход. Реалността е много различна. Системата не работи и в частност ученици от семейства, които живеят в бедност е много по-вероятно да не се справят в училище отколкото ученици от по-заможни семейства. Например, някои ученици не се научават да четат и да пишат по време на престоя им в училище.

По време на тази работилница, един от използваните методи по време на тези три години проучване беше

приложен: всеки човек избра снимка, която представя техните препятствия при ходенето на училище. После споделиха какво мислят. Ето някои от изброените препятствия:

- Липса на храна, облекло, обувки;
- Ако не можеш да се храниш, не можеш да мислиш;
- Децата, от много малка възраст, трябва да работят за да преживяват;
- Да не можеш да четеш и да пишеш когато всички могат; и
- Бедност.

Добри практики

- Методологията за сливане на знания и практики, позволява на родителите, децата и учителите да работят заедно. Това изисква общо желание за ангажимент и време за създаване на условия за участието на всички. По време на процеса, всеки човек променя възгледите си за останалите;
- Да останеш винаги в позиция на слушане и учене, без да се преструваш, че собствените ти познания и практика са единствените валидни такива; и
- Да подготвиш инструменти за анимиране, които позволяват на онези, най-далеч от училище да вземат участие, чрез езика на снимките, рисуването, игрите, форум театъра или други алтернативни начини на участие.

Фондация Риъл Пърл – Толд - Унгария

Толд е село с население от 300 души, което се намира в края на пътя и никой никога не отива там. Разстоянието за жителите е 6 километра до най-близкото село и магазини. Марика живее в селището със своя съпруг и техните четири деца. Доротя работи там като част от следучилищната програма на Танода.

Фондация Риъл Пърл организира творчески и следучилищни дейности. Тяхната цел е да подкрепят развиването на общността и търсенето на работа, както и да си сътрудничат с институции, като училища.

Фондацията търси решения на проблемите на живущите съвместно с тях. Например, за да се справи с дискриминацията, от която страдат, те се опитват да покажат по-добър аспект на селището, да садят цветя заедно, да отглеждат пилета и тн.

Има клуб за майки за онези с деца под три години. В кухнята се приготвят буркани с кисели краставички или сладко за продан.

Правят се материали за отопление, за да помогнат на жителите да се справят със студеното зимно време. Детските рисунки са адаптирани и трансформирани в чанти, бижута, и кутии за цветя.

Танода предлага дейности в подкрепа на децата в училищна възраст (индивидуална подкрепа, настолни игри, летни лагери, дебат всеки месец...).

По време на работилницата, Марика и Доротя обясниха на участниците предприетите действия, за да позволят на децата от селото да определят „фалшива новина“. Проектът беше създаден за децата и после за родителите.

Те търсят какво е истина и какво не, като се учат да се вглеждат по-дълбоко. Например, те анализират снимки, които могат да бъдат манипулирани. Те измислят съвети за развиване на критично мислене.

Добри практики

- възможно е мистиката на фалшивите новини да бъде премахната, но това изисква обучение за развиването на критично мислене и сравнение на различни медии: трябва да се прочете цялата статия, да се види датата на снимката, заглавието, да се провери кой е споделил снимката, да се проверят коментарите и да бъдат използвани стари преживявания за по-добро проучване;
- да бъдат предприети действия при откриването на фалшиви новини. Това насърчава децата да променят поведението си, да развиват мисленето си преди да реагират; и
- Да накараме жителите, които участват да помислят, че предишно изброените действия водят до нови действия: създаването на работни места, да направим селото красиво.

Фестивалът на изкуствата и ученето – АТД Четвърти свят Рейн - Франция

Фестивалите на изкуствата и ученето са възможност да се събираме около културни и художествени работилници, които се провеждат на улицата, за няколко дни, в квартал, където живеят бедни хора. Във всеки фестивал, работилниците са организирани според желанията и уменията на всеки човек. Те могат да представляват, цирк, готвене, колективно създаване, танци, рисуване...

В предходните месеци се състои подготовка в квартала и с всеки участник.

Йохан и Ивет са членове на движението АТД Четвърти свят в регион Британия във Франция. Те представят тези действия, които провеждат в два квартала, които имат лоша репутация в Рейн. Това им позволява да достигнат хора от квартала, които са много изолирани.

Ивет живее в един от тези квартали, изградени от високи блокове, където децата не си играят навън заради продажбата на наркотици.

Тя обяснява: „Хората откриват, че могат да превземат обществените пространства, да украсят първото ниво на блоковете, това променя атмосферата на квартала. Наркодилърите напускат квартала по времето на фестивала. Не е необходимо работилниците да са скъпи, те биват организирани на улицата и могат да бъдат много прости.“

Ивет ни кара да експериментираме с работилница за огъване на цветя, на която вече е била аниматор по време на фестивала. Не е толкова лесно, но създава условия за съвместно обсъждане.

Добри практики

- Да бъде създадено с помощта на хората от квартала, време на празненство и срещи. Това променя атмосферата на квартала, дори ако не виждаме непосредствени структурни или финансови проблеми;
- Преди фестивала, отделете време да откриете уменията на хората от квартала. Това е възможно, благодарение на целогодишното присъствие в квартала посредством уличната библиотека (дейност свързана с книги);
- Да се отиде на гости лично на всеки от обитателите на квартала за да бъдат информирани и да се иска тяхното мнение; и
- Да се обсъди с децата изречението „Родителите ми имат таланти“.

Центърът на надеждата и Колектив Дувар

Ирина е учител в Центъра на Надеждата в София (България) и работи с деца на възраст от седем до четиринадесет години. Предлагат се извън училищни дейности, спортове, арт терапия, не насилствена комуникация. Чрез използването на метода на Сугестопедия, екипът на Центъра на

Надеждата се опитва да развие самоуважението на децата, така че те да могат да се учат по-добре. Също така участват и юнуши между 15 и 17 години.

Хана е социално отговорен артист от Колектив Дувар. Тя е доброволец на Мобилно училище Столипиново, и също така организира други проекти с мотивирани участници от квартала.

Относно участниците

Те идват от различни групи: Белгия ([АТД Четвърти свят Белгия](#)); България ([Открити пространства](#), [Архитектурна работилница за деца](#), [Хесед](#), [Центъра на надеждата](#), [Дувар Колектив](#), [АТД Четвърти свят](#)); Франция ([АТД Четвърти свят Лил](#), [Социален център Мозайка - Лил](#), [АТД Четвърти свят Рейн](#)); Унгария ([Фондация Риъл Пърл](#)); Румъния ([Парада](#), [Център за политики за Роми и Малцинства](#)); Сърбия ([Център за младежка интеграция](#)) и международна динамика ([Форум за преодоляване на Крайна бедност](#), [Тапори](#), [АТД Четвърти свят Европа](#)).

Отворената Среца

Публична среща събра участниците заедно с гости от квартал Столипиново: жители и учители, както и други гости.

Целта беше да позволи на хора от квартал Столипиново да участват в тази част на Работилницата, за да могат да се срещнат с участниците. Някои от тях бяха участвали в подготовката на съдържанието на срещата, чрез интервюта и подготвянето на принос. Организаторите на работилницата, счетоха за важно да отворят дебата за други хора, заинтересовани по темата.

Друга цел бе изграждането на връзка с работата, свършена на предишната Работилница през 2018 в Будапеща. Бяха дадени препоръки относно образованието, и сега ставаше въпрос за задълбаване на този начален труд, като беше приложен на практика:

- Най-важната препоръка е да поддържаме родителите свързани с образованието, да определим силните страни на ресурсите в общността и да работим с тях, да сме креативни и мотивирани. Това трябва да направи по-близки родители и учители.
- Друга препоръка е да предложим на децата алтернативни дейности, за да ги мотивираме с цел изграждане на самочувствието им.
- Като препоръка, бе предложено да хармонизираме усилията на всички заинтересовани страни.

По време на първата част, на това обществено обсъждане, бе направена презентация на Мобилно училище Столипиново. То е конкретен пример за приложение на препоръките от Работилница 2018 г. в Будапеща.

Втората част представи труда, извършен, в продължение на няколко месеца с родители и учители от две от училищата в Столипиново. За три месеца, част от екипа се срещаше с тях, за да събере размислите им относно образованието. Представяне на тези отражения бе поставено в статията на пет езика. Бяха показани два кратки видеоклипа: Ето два откъса:

Маргарита, майка от квартала, разказва: „В Изгрев няма образование. Добре е да има образование, да се учиш, някой да те накара да учиш. Тук децата учат, но не знаят азбуката.“

Цонка, учителка, говори за своята работа: „Децата, с които работя са на пет или на шест, това са деца от малцинствен произход, роми или турци, деца, които никога не са посещавали детска градина преди срещата им с мен. Тяхната среща с учебната среда е шок за тях. Много е важно за мен да работя с тези деца. И въпреки това не се отказвам от другото, което бих могла да променя, за да могат децата да успят, тоест да говоря с родителите.“

От този момент, всички отделят време да прочетат тези отбелязани приноси, да обсъдят неформално с човека до тях и после да обсъдят със всички участници.

Ето някои отзвучи от дискусиата:

Мамик, който живее в Столипиново казва: „Трудно да изпратиш деца на училище с толкова малко пари, които имаш за преживяване. Дъщеря ми не получава бонуси за децата си, помощите за всяко дете са изключително малки“.

Теодорка, директор на местна детска градина, казва: „Всички деца от квартала са добре дошли в моя център за детска грижа. Организирам също така работилници за изкуство“.

Родика от Румъния, медиатор на област Ферентари в Букурещ, съвместно с Център за политики за Роми и Малцинства, обяснява дейностите им с Клуба за Алтернативно образование както и участието им с родители, както е обяснено в тяхната работилница.

Магдалина, архитект и една от хората в сърцето на Мобилно училище Столипиново обяснява: „Един начин да накараш родителите да вземат участие е да предоставиш дейности родител-дете, като изработване на дървени столове. Това мотивира всички“. Тези столове бяха направени с Берул, дърводелец в Квартала: „Някои хора казват, че нашият квартал е най-труден, но това не е така. Аз съм израснал в Столипиново, аз работя с дървен материал тук. Опитвам се да науча децата как да работят с дърво. Тези квартали съществуват в цялата държава, защото политиците ни искат те да съществуват“.

Марика, майка, която работи с Фондация Риъл Пърл в Унгария споделя: „Разбирам през какво преминавате. Въпреки, че живея в село, ние сме в подобно положение. Вкъщи, дейностите на общността се развиват с жени“.

Вероник, директор на социален център във Франция добави: „Проблемът с равния шанс присъства навсякъде, също и в Лил. Дори ако условията на живот са различни, познаваме родители, които са изправени пред същите затруднения, техните деца нямат същите възможности като другите“.

Албена, учителка в детската градина от Хесед в София, иска да подсили важна идея: „Можем да постигнем много, дори когато политиците не се движат с нас в позивитен смисъл“.

Бенджамин заключва като споделя: „От моя опит в Белгия с други млади хора като мен, за които училището е било много трудно, разбирам колко е трудно за вас тук. Не съм си го представял преди да дойда. Желая ви кураж, за да продължите“.

Всички тези преживявания в различни квартали, в различни държави, показват колко е необходимо за всички деца да имат възможност да ходят на училище и да се учат там.

Има различни визии относно постигането на това, но те всички допринасят за подсигуриването на това всеки човек да живее в достойнство. Това обществено обсъждане бе възможност да определи предизвикателствата, които имат нужда да бъдат преодоленни.

Създаване на образователна общност

На база на тази размяна на опит и know-how по време на работилниците, бе предложено на участниците да отделят време да определят проблемите и предизвикателствата, над които всеки от тях искаше да продължи да работи. После съвместно бе извършен синтез на работата, свършена заедно, за да се определят общите проблеми и приоритетите. Като резултат, бяха формирани осем въпроса. Всеки участник избра да работи над два от тях. Всеки път бе въпрос на обмяна на know-how относно този въпрос, инструментите вече бяха достъпни, но също така бяха измислени и нови. На края работата на групата беше представена.

Ето накратко въпросите, над които участниците избраха да работят:

Ключово е да се успее да се създаде образование, включващо всички, за да бъде създадено образователна общност, която обединява деца, родители и учители? Това изисква да достигнем до онези, които са най-скрити, но имат най-голяма нужда от нашите съвместни действия, или някои деца и семейства ще бъдат изоставени. Когато родителите и децата са преживели трудности в училище, са необходими стъпки за мотивирането на родителите, децата и учителите, за да не се предават.

Важността на неформалното образование бе отчетена, и не само за игритеи дейностите с деца, но и с родители. Те трябва да бъдат включени в провеждането на дейностите за децата им. Участниците имаха възможност да експериментират различни техники.

Също така, една от важните стъпки и е да се обвърже работата извършена на улицата, в квартала с работата в училищата и работата в училищата, с работата на улицата. Всеки участник е експериментирал с предизвикателството да

направим стъпка от това да извършва интересни дейности с децата, към това да има ефект върху семействата, общностите и обществата, чрез обучение за образованието например. Първо, това изисква да подобрим репутацията на родителите, като носители на знание, за да бъде събуден интереса на децата, и те ще се гордеят с родителите си. Необходимо е разпознаването на всички усилия на родителите да се справят с материални лишения и битката им за достойна работа.

Това не са утопични идеи, нито магически решения. Това се базира на сбор от опита и анализите споделени по време на Работилницата, и прави възможно всички да навлязат в този ангажимент.

Нека навлезем в подробности.

Целта на всички участници е да направи възможно всички деца да ходят на училище и създаването на условия, за да могат да се учат, като един дългосрочен процес, който ще им предостави инструментите и способите да намерят достойна работа.

От техния опит, това е очакване на всички родители, както и заинтересовани страни, които работят във формалното или неформалното образование. Как можем да сме сигурни, че няма да остане назад нито едно семейство? В техните инициативи, участниците се опитват да достигнат онези, които нямат възможност да допринесат за обществото, защото се борят с бедност, дискриминация и изключване.

Как да достигнем до хората, с които желаем да се свържем, когато са толкова невидими, че никой не е в контакт с тях?

Първата стъпка е да се срещнем с тях, там където са, където живеят. Може да бъде направено като се почука на вратите на къщи, апартаменти или бараки ако хората живеят в неофициални заселвания. В началото те ще бъдат подозрителни към хората идващи при тях.

Това изисква от нас да създадем връзки, да изградим доверие и увереност. Споменати са различни методи:

- Открийте хора от тяхната група, от техния квартал или зона, които са по-динамични и които ще са способни да предадат информация, включително на няколко езика ако е необходимо.
- Срещнете се с тях на места, където идват, като квартални душеве, дневен център или социален център, място за споделено хранене.
- Срещнете се с тях на местата, които посещават децата им. Например, дете, което е изградило силна връзка с някой, който чете книги в училищния стол, би могло да представи родителите си. Например, дете, което посещава център за временно убежище може да доведе родителите си.
- Предложи дейности за деца на улицата, в близост до там, където живеят, като Мобилно Училище Столипиново, улична библиотека.

Когато връзката е създадена с няколко родители, до които първо искаш да стигнеш, те самите ще говорят и ще ти позволят да влезеш и в контакт с други родители. Могат да предложат място, човек или група.

По-късно друга стъпка ще бъде създаването на условия за тяхното участие. Това изисква те да се чувстват в безопасност, на място, където могат да се чувстват удобно и не са съдени, неутрално място би помогнало.

Най-накрая плакатът се е развил: къщата, която изглеждаше пуста в началото се отваря и човекът, до момента невидим, се появява на вратата.

Като говорим за образование, изключително трудно е, когато родители и деца са преживели трудности в училище. Участниците имат опит и определиха различни възможни причини, въпреки че списъкът не е изчерпателен. Най-важното нещо е да сме осведомени и да разберем трудностите, които изпитват всички участници: деца, родители и учители. Това изисква време и търпение.

Някои деца:

- нямат визия за бъдещето;
- имат проблеми вкъщи;
- нямат различни модели за поведение;
- се чувстват засрамени;
- нямат самоувереност и се чувстват напълно различни от другите деца.

Някои родители:

- са изправени през езикова бариера, или неграмотност;
- имат лоши спомени от собственото си време в училище;
- са изостанали;
- нямат реална комуникация с учители;
- се чувстват неразбрани;

Поради тези причини – и други – те се страхуват и считат за ненужно да говорят с учителите.

Също така е трудно за някои учители да открият начини как да стане това:

- трябва да се справят с гнева в училище и с агресивни деца;
- не получават достатъчно обучение относно вече съществуващите методи за справянето с дисциплината в клас; и
- нямат никаква или много бегла идея относно общността от която идват децата. Някои учители се страхуват от родителите.

Въпреки това, участниците експериментираха с инструменти, за да мотивират родителите и учителите да не се предават.

Ключов момент е събирането на мислите на родителите

Възможно е да подобрим разпознаването на родителите като носители на знание. Извършвайки това с общността, включително в училищната система, би събудило интереса на децата.

Именно поради това е важно да открием какви таланти и умения имат родителите. Това може да бъде открито чрез задаване на въпроси на децата им и дори съседите им. Възможно е да помогнем на родителите да организират работилница за децата, като в социален център Мозайка – Франция чрез динамичното „Родителите ми имат талант“, или Фестивал за споделени таланти (АТД Четвърти свят). Работата по двойки е нещо, което прави това възможно.

Наистина е важно да повишим осведомеността за уменията на хората. Всички имат таланти и е възможно да бъдат организирани, така че да споделят талантите си с другите. Това създава връзки с общността и може да провокира промяна.

По време на Работилницата, инициативата наречена „Малки думи във вторник“ впечатли много участници. Принципът на събиране на изречения относно определени теми, споделени с учители, вдъхнови много от тях. Това може да бъде направено, за да бъдат разбрани очакванията на родителите относно образованието и училището.

Имплементирането на срещи между родители и учители в училището

- Установяването на климат на доверие между родители и учители чрез медиатори. Понякога е необходима допълнителна подкрепа за да бъде осъществен разговор между родители и учители. Това би могло да бъде извършено чрез помощта на организации, с училищни медиатори и родители, обучени на дипломация или медиация.
- Възрастните от общността могат да идват, за да помагат в класа, или родителите могат да се доброволци. Съществуват определени инициативи.

Имплементирането на срещи между родителите извън училище

- Примерът за събиране чрез „Клуб на майката“ е ефикасен, бащите също така могат да участват, с обсъждане за училището, или семейните проблеми. В Клуба на майките с Центъра за политики за Роми и Малцинства в Букурещ, те могат да споделят общо обучение и да определят проекти за тяхната общност. Но за да бъдат привлечени,зада дойдат в началото им бе предложено да се научат как да подготвят храна от цял свят, да танцуват, изкуство...

Дейностите, организирани на улицата на квартала трябва да бъдат обвързани с работата, извършена в училище и реципрочно.

Активностите, извършвани на улиците, са организирани в контекст, така че децата биха могли да разберат какво означава „учене“. Трябва да бъде подготвено, така че децата да успеят и да имат добра представа за себе си. Също така, родителите могат да се гордеят с тях и да участват. Например, в Мобилно училище Столипиново, едно важно събитие бе сглобяването на столове с деца и родители, и с подкрепата на занаятчия на квартала. Беше наистина важно да бъдат създадени практични предмети заедно, които родителите и децата могат да използват във всекидневието си чрез употребата на нови професионални умения.

Тези дейности трябва да бъдат подготвени, така че родителите винаги да се чувстват добре дошли. Поканата може да бъде отправена устно, или чрез плакат. Всъщност, цялото семейство са добре дошли преди, по време или/и след дейностите, и е възможно да се разчита на децата да мотивират

родителите си. Те също са щастливи да се учат, но тези дейности никога не трябва да бъдат третирани като инфантилни. Създаването на атмосфера на доверие и радост в отпразнуването съвместно е част от подхода. След това родителите биха могли да поемат отговорности. Фактът, че на всяка стъпка, биват искрено питани „Имаме нужда от вашата помощ“ създава доверие.

Важно е да освободим въображението си и въображението на родителите и децата. Единствената граница, която остава е да имаме позитивно и възпитано отношение. Всички игри са добра идея (и много са предложени в интернет) ако децата са заедно, защитени, свободни и се учат едно от друго.

Друг ключов момент е регулярността на присъствието. Редовните посещения на родителите в квартала, правят възможно изграждането на доверие, увереност и надеждност. Това изисква отделянето на време за слушане на родителите, децата и това, което искат да правят те, и да разпознаят това, което могат да правят те. Важно е изграждането на всеки проект за децата заедно с родителите им.

Работата с деца, техните родители, в тази посока може да започне промяна в общността. Бавно, но сигурно, хората добиват увереност и да се чувстват овластени и оценени. Децата, които трябва да спрат да ходят на училище може да се върнат на училище, стъпка по стъпка.

Има необходимост от повече училищни медиатори от общността, за да подкрепят тези процеси. Такъв отдаден човек, който работи в екип на терен с хората от общността за да записва децата/възрастните в училищата е необходим, но с някои предпазливости. Например, ако има натиск за докладването на хора, които не са записани в училище на властите, доверието ще бъде загубено много бързо.

На учителите трябва да бъде дадено време да опознаят общността, да се запознаят с децата и техните семейства в квартала. Например, като взимат децата от училище и ги изпращат обратно, и отделят време да поговорят с родителите им без натиска или институционална роля, или да започнат в ново училище като асистент на учителя.

Може да бъде направена друга стъпка когато учителите биват замесени в уличните дейности. Тогава децата, които не ходят на училище могат да ги видят като „реални“, като приятелски настроени хора. Това ще им помогне да ги мотивира да бъдат

записани в училище. Посещението на учителите в общността са голям плюс.

Тъй като дисциплината е проблем, да научим децата да уважават правилата и да работят спокойно в „уличното училище“, или „улична инициатива“, може да помогне на децата да се адаптират към общинското училище. Има много за учене от образователната програма „Ang Galing“ – “Ти си страхотен!”, от АТД Четвърти свят във Филипините. Те поддържат редовно тетрадка, където се записва напредъка на децата: „Днес постигна...Ang Galing!”. Това помага да се отпразнува напредъка на децата и помага на учителите и доброволците да следят. Всяка история на успех трябва да бъде споделена с децата.

Достоен труд

Участниците останаха с реалистична настройка. Както бе казано по време на Откритата среща и по време на работилниците, материалните лишения са едно от препятствията, които пречат на децата да ходят на училище редовно и да са в добро състояние да учат. Ситуацията е същата, когато родителите биват записани в програма Втори шанс. Те имат нужда от почасова работа.

Марика от Унгария обясни: „Създаването на работни места е важно за родителите. Това носи средства и възможност децата да ходят на училище.“

Също така липсата на достоен труд изтощава родителите и блокира всички техни усилия. Бе предложено, въпросът с намиране на работни места да бъде направен един от приоритетите, върху който трябва да се работи.

Основната цел е да бъде открито, кои работни места биха могли да са от интерес за родителите, да разкрият талантите на хората и да видят какво е възможно. Фондацията Риъл Пърл Унгария експериментира с някои идеи: ръчен труд, цветя и растения, материали

за отопление...в някои случаи се извършва от вкъщи, за да подпомогне семейния живот.

В началото може да бъде видяно като източник на допълнителен доход, преходен процес като стъпка към дългосрочна работа; и би могло да започне чрез малки суми пари, изплатени наведнъж, за да бъде избегнато неравенство.

За да направим създаването на нови работни места достойно, е необходимо да познаваме възможната правна рамка за нови работни места. Създаването на работа също така играе роля да покаже добродетелите на „имането на работа“ на децата от общността. Децата биха видели различен модел на поведение.

Също така е важно да се стараем да не накърняваме интересите на други хора от квартала.

Накрая Родика, от Румъния, споделя: „Създаването на работни места за хора, които са в затруднение не е достатъчно. Включването на родителите в този процес е важно.“

Ами влиянието?

По време на тази Работилница за образование за всеки, успяхме да видим, че извършването на интересни дейности с децата дава отражение върху цялото семейство, техните квартали и общност, но също така има и отражение върху нашето общество.

За да нарушим порочния кръг на предразсъдъци и дискриминация, е наистина важно да бъдат създадени връзки с обществото.

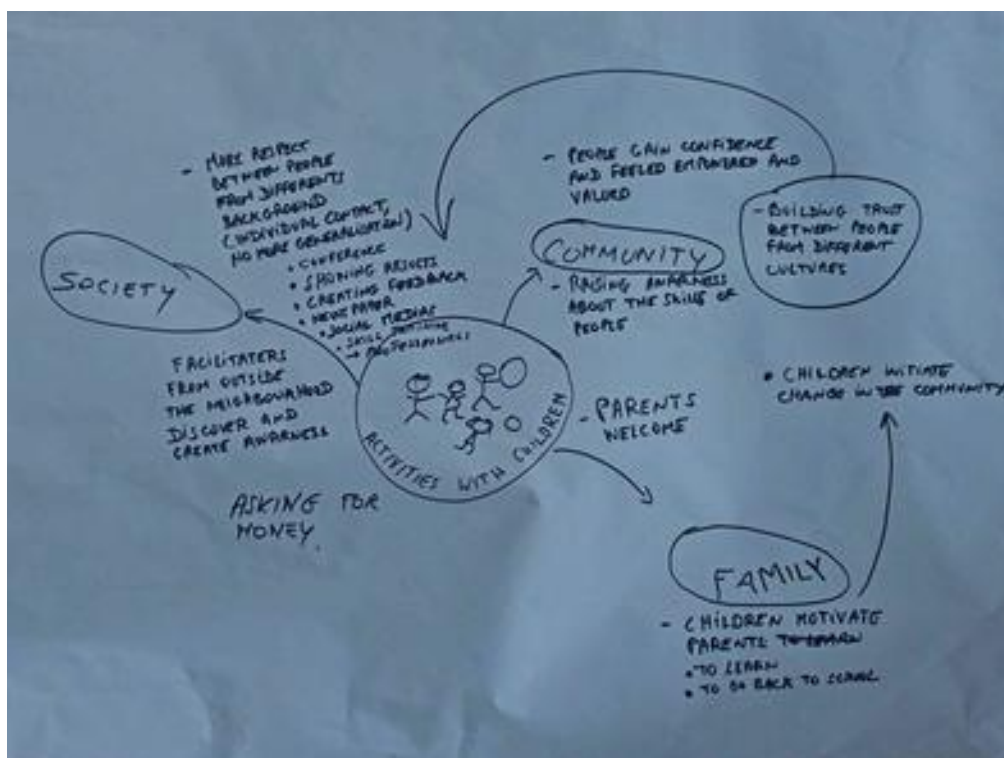
Хората извън квартала трябва също така да присъстват в различните поети инициативи, като в последствие ще могат да създават осъзнатост. Това ще създаде повече уважение между хората от различен произход. Чрез личен контакт и лични познания, не би имало повече генерализации, които са източник на предразсъдъци и дискриминация.

От друга страна, важна е подкрепата за общността да организира срещи между хора от различни култури. Това би довело до мир в общността.

За да извадим на преден план тези усилия, за да ги направим още по-устойчиви, всички участници се съгласиха, че е важно да бъдат показани резултати, да бъде дадена обратна връзка, да бъдат написани статии във вестниците или социалните медии и да бъдат организирани конференции извън квартала, да бъдат организирани обучения за нови техники (например за професионалисти) и не на последно място: кандидатстването за финансиране е също така начин да се обясни свършения труд заедно с хората и предизвикателствата, пред които са изправени всеки ден.

Можем да научим много от всички тези усилия за развиването на обучение, което включва всички, и не изоставя никого, да подобрим държавните политики за образование, специално посредством трейнингите. Защо не включим всички този подход и този опит в държавните политики на всяка от нашите страни?

Това ще промени представата, която обществото има за различните измерения на бедност и относно битката и съпротивата на хората, които са в това положение.

Какво беше най-важно според участниците?

В края на Работилницата, участниците споделиха най-важното за тях и споделиха различна обратна връзка.

„Щастлива съм, че не сме забравени, като знам, че всички вие сте тук, работите за нас и с нас и че има надежда за децата.“ Андреа

„Научихме, че е възможно да се изградят знания и да имаме разбиране дори ако сме от различен произход.“ Марика и Доротя

„Бяха споделени различни добри практики като начин за работа с възможностите и поведението на децата, и също като начин за борба срещу лошото влияние на дискриминацията и стигмата, чрез показването на светлата страна на хората и квартала.“ Берг

„Споделихме много инструменти за диалог с родители и общността.“ Ани

„Бях много впечатлена от идеята да работим съвместно с родители, чрез откриването на

техните таланти и умения и създаването на работилници, въз основа на това.“ Геника

„Мисля, че най-много ме впечатли идеята за създаване на работни места, на хората, които са в затрудение“ Йонут

„По отношение на организацията, считам работилницата за огромен успех, тъй като даде възможност на участници от различен произход не само да дадат своя принос и да споделят своите истории на успех, но също така даде възможност да помислим критично относно какво би могло да бъде подобро по отношение на работата ни. Считам, че една от силните страни на такива работилници е разработването на различни „инструменти“, които биха могли да бъдат развити чрез изслушване на онези, чийто глас рядко бива чул.“ Димитър

Много участници искат да приложат на практика наученото по време на Работилницата. Някои вече започнаха!

„Една от най-интересните за мен идеи беше работата с родителите – как да ги привлечем като подобно мислещи хора и източници на знания и умения които да покажат на децата? Бих искала да развия това с нас, вече сме го обсъждали и го развиваме все повече и повече. Също така обсъдихме идеята как би могло да бъде подобрена грамотността на възрастните“ Ирина

„Искаме да задълбочим знанията и уменията си относно работата с родителите. От Работилницата насам, включихме в нашите срещи родители-доброволци и по-задълбочено проучване на техните образователни ресурси.“ Албена и Галина

Бяха дадени други идеи относно продължаването на работата на различни места:

„Важно е да се проведе друга работилница, но отворена работилница с повече презентации на опит от други държави за общинските учители в България“ Ани

„Една от идеите, които нямам търпение да приложя в бъдеще и която дойде пряко като резултат от участието ми в работилницата, е да предоставя повече възможности на децата да изразяват себе си относно проблеми, които са от съществено значение за тях. В дългосрочен план това би могло да е възможна основа, върху която би могъл да бъде изграден диалог между родители и учители, идеално извън училищната среда, за да осигури неутрална среда за всички да изразят мислите и тревогите си. Като краткосрочна цел, това не само допринася за построяването отново на мостовите между тях, но също така осигурява възможности, които използват силите на местната общност и потенциала ѝ.“ Димитър

„Важно е да се намери начин да се споделят нуждите, усилията, възможностите на общностите, семействата „които са в нужда“. Споделете това с институциите, училищата, медицинските работници и хора, които могат да ви помогнат да подобрите животи“. Марджори

Някои от участниците също така използват възможността на 17-ти октомври, Световния ден за преодоляване на бедността, за да предложат дейности на децата, с които работят:

„По време на цялата седмица проведохме дейности относно 17-ти октомври. Работилниците, където обсъждахме с децата как си представят идеалното училище, как биха искали да подобрят всичко. По време на разговорите, които водихме с децата, те ни разказаха за своите битки и предизвикателствата, пред които са изправени по време на тяхното образование. Това беше нашия фокус, защото на тази възраст, това е най-добрият начин да се започне преодоляването на бедността“ Гордана и Анна

Някои участници също така изготвиха собствени статии за своята група или изнесоха презентация, за да обяснят с какво експериментират. Това имаше голямо влияние. Благодарим много.

Нека дадем последната дума на Димитър, който сподели онова, което много от участниците споделиха неофициално:

„Понякога, когато се съмняваме и не винаги чувстваме, че има светлина в края на тунела за разрешаването на проблемите на общностите, на които сме защитници, форуми като този ни карат да осъзнаем, че не сме сами в такива битки, и че може би има някой друг, който има същите съмнения и трудности. И в края на краищата, всички можем да се поучим от подобни практики и опит.“

Това бе целта на тази работилница, да споделим know-how, добри практики и също така да почувстваме подкрепата на други хора, водещи същите битки срещу бедността и специално относно въпроса за образование за ВСЕКИ.

В тази работилница трябваше да се изправим срещу някои предизвикателства, защото имаме различен житейски опит и идваме от различни среди. Също така трябваше да водим разговор на пет езика. Благодарим на 12-те преводача, които бяха наши доброволци през всичките дни. Благодарности на Мария Дачева, Емануела Артале и Десислава Тодорова за снимките и на Елене Пердеро за рисунките. Благодарности на Фондация Give Eur-Nore, на Френското посолство в България, без тяхната финансова подкрепа, Работилницата и подготовката ѝ нямаше да бъдат възможни. Благодарим на Фондация Пловдив 2019, които ни бяха домакини по време на трите дни и които подкрепят Мобилното училище Столипиново.

Допълнение 1: Принос от Столипиново

«Образование за ВСЕКИ:

Споделяне на опит относно достигането до най-онеправданите»

Геника Байчева,
Димитър Панчев,
Вероник и Беноа Ребул-Салз

От 4 години сме ангажирани с дейности в квартал Столипиново. Нашите дейности включват това да се срещаме с жителите в рамките на инициативата „Столове в махалата“; да създаваме възможности за младите хора да изразят себе си чрез песни; да интервюираме някои представители на общността, за да разберем по-добре живота в нея; да работим с родители и деца в инициативата „Мобилно училище Столипиново“.

По време на международния семинар, който организираме през септември, искаме да създадем възможност да споделят своите виждания за образованието някои от родителите, които познаваме от години, както и учители от две училища, локализирани в квартала. Знаем, че темата за образованието и училищата е много чувствителна. Вярваме, че всеки има много за казване.

Чухме и научихме много за надеждите, свързани с образованието и училището, както и за реалната ситуация.

Мнения за реалността:

„Може би проблемът е в учителите. Може би проблемът е в училището. Не знам. Може би гетото е голям проблем.“ (Учител)

1- Всички искат децата да учат:

- „Това което искаме за нашите деца е да учат в училище. Каквато и работа да усвоят, важно е да учат.“ (Баща)
- „Бих искал децата ми да отидат в техникум, за да научат истински занаят.“ (Баща)
- „Единствената мотивация за децата ходят на училище е шофьорската книжка. За да я получиш, трябва да завършиш осми клас.“ (Баща)
- „Училището е мястото, където децата трябва да учат български.“ (Майка)
- „Много е добре, ако можеш да започнеш да учиш от малък. Много е важно да знаеш български отрано.“ (Млад мъж)

- „Има много деца, които имат мечти и искат да учат. Към всяко дете подходът е различен.“ (Учител)

2 – Образованието беше по-добро в миналото

- „Учила съм само до трети клас в училище, беше училище извън махалата. За сравнение, по-малкият ми син е четвърти клас, но не знае как да чете и пише. Не знае даже как да говори добре на български! Какво учи? Какво ще прави в бъдеще? Аз съм ходила на училище до трети клас и знам повече от него. Говоря три езика: турски, български и немски!“ (Майка)
- „Контрастът с това какво знаят децата в четвърти клас днес е огромен. В училище беше много сериозно... Една от другите ми дъщери завърши седми клас. Ще получи диплома, но не може да пише.“ (Баща)

3- Има прекалено много сегрегация в училищата

- „Друг много важен фактор за децата е, че сега са изолирани в тяхната общност, не се срещат с български деца и не могат да говорят български с тях. Преди не беше така и това е причината това поколение да говори по-добре български от децата днес... Разделянето на децата на роми и българи в училищата е голям проблем за децата от Столипиново.“ (Баща)
- „Има българчета в училище. Не са много: 5 или 6 на клас. Живеят в махалата.“ (Майка)
- „Когато децата отидат в Германия за няколко месеца, трябва да говорят на немски, защото иначе никой няма да ги разбере. Така за няколко месеца научават немски. Ако в училище има няколко деца от Столипиново и няколко от други части на града, ще трябва да говорят заедно и децата ще научат български... Интеграцията трябва да е такава, че всички деца да идват в Столипиново и да учат тук.“ (Баща)

4 – Учителите и родителите се обвиняват взаимно.

- „Двамата ми големи синове учат в училище. Единият е четвърти клас и не знае дори буквите. Никога не съм говорил с учителите му. В моя случай няма смисъл. Сигурен съм, че ще ми кажат, че детето ми е виновно, че не учи. Какъв е смисълът да ги виждам?“ (Баща)
- „Но за родителите ученето не е приоритет, въпреки че сме наели двама медиатори от общността. Те също са родители и работят на граждански договор.“ (Директор на училище)

- „Родителите не помагат на децата си с езика, не полагат усилия и не помагат с домашните.“ (Директор на училище)
- „Говорих с учителите и те казаха, че родителите са виновни“ (Майка)

5 – Неформалното образование има добри ефекти върху децата.

- в клас
 - „Трябва да си интересен и креативен. И е трудно да задържиш вниманието им за повече от 10-15 минути, всеки урок трябва да е различен и да използваш иновативни учебни практики...“ (Учител)
 - „Сърце, душа, енергия, постоянно търсене на нови, интересни методи и практики или идеи, които могат да направят работата ти по-лесна и по-ефективна. Адаптивността, това е да си способен да видиш какво ти казват децата, дори без думи, да можеш да чуеш гласа им, да пречупиш нещата през тяхната призма и техните възможности и да им ги предадеш по разбираем начин, така че да могат да направят един красив букет от тях. Така че всичко, което може да им помогне да го чуят, да го пипнат, да го направят, да го кажат, всъщност работи за тях. Използвам всякакви методи.“ (Учител)
- Извън училището с учителите
 - „Имам футболен отбор и веднъж отидохме на разходка в планината. На всички деца, 20 на брой им прилоша в автобуса. Те живеят тук, седят тук, не ходят никъде. Две години по-късно, всеки ден говорят за това пътуване. Всяко различно нещо е приключение за тях.“ (Учител)
 - „Образователният процес не се случва по време на уроците, а през организирането и участието в различни събития, но не е лесно да се организира, защото родителите имат бариери.“ (Учител)
- Работилниците в махалата повишават мотивацията на децата да учат
 - „Какво да правиш с децата, как да играеш, как да участваш в заниманията. Дори да е просто, това дава структура, дисциплина. Виждаме, че децата ни имат напредък.“ (Майка)
 - „Важното е децата да се научат как да се държат като отидат на училище, как да се държат като пораснат. Учат лесно, докато са още деца.“ (Млад мъж)

Има много предизвикателства, с които всички се сблъскват:

1 – Въпросът за достойнството

- „За да имат достъп до образование нашите деца и внуци, на първо място трябва да имат основни неща, за да отидат на училище. Ако нямат обувки, дрехи, храна и тетрадки не могат да отидат.“ (Баби и дядовци)
- „Искаме да кажем, че животът ни е изключително труден. Правим, каквото можем, за да преживеят децата ни. Не е достатъчно. Много сме изморени.“ (Майки)
- „Ако говоря с учителите, те ще ми кажат, че ако децата ми не ходят на училище, ще ми спрат социалните помощи. Но като ги спрат, това не ми помага да си пращам децата на училище.“ (Майка)

2 – Държавата не помага достатъчно

- „Парите, които получаваме от държавата като детски надбавки за отглеждане на децата не са достатъчни да ги пращаме на училище. 35 или 45 лева на месец е нищо. Имаме нужда от повече подкрепа.“ (Майки)
- „Политиците винаги ни пренебрегват – роми, турци, цигани, бедните – няма кой да ни защити.“ (Баща)

Има много въпроси за образованието и училищата

1- Защо е полезно да се ходи на училище?

- „Искам децата ми да учат в училище, за да не живеят в калта като сега.“ (Баща)
- „Ако учиш, не оставаш в същата нелегална ситуация и неграмотен. С образование е по-трудно да те измамат.“ (Баща)
- „Независимо как са учили, никой не иска да ги взема на работа. Като кажат, че живеят в Столипиново, няма да имат шанс да си намерят работа. Повечето българи не искат да взимат никой от Столипиново.“ (Баща)

2 - Какво се учи в училище?

- „Моите деца не успяват да учат в училище. Искат ми се да се научат как да са фризьори. Трябва да се учат да вършат работа.“ (Майка)
- „Опитваме се да ги научим да говорят български. В пети клас не могат да говорят български или говорят съвсем малко. Изкуството, спортът и компютърът им помагат да научат български.“ (Учител)
- „Знам как да съм механик, дори да не съм го учил в училище. Ако имах диплома, щях да съм механик в квартала.“ (Баща)
- „Един от проблемите на децата е липсата на обща култура, имам предвид, че не знаят имената на някои неща дори на собствения им

език, но тук в (в класната стая) е по-добре.“ (Учител)

- „Училището може да бъде добра възможност да се учи за българската музика да се познават различните обичаи, а не само да се празнува Байрам, защото знаем как се прави това в махалата.“ (Майка)

3 - Големи трудности при комуникацията между училището и родителите.

- „Нямаме контакт с учителите, не знаем какво се случва с децата, дали научават нещо там, не ходим на родителски срещи. (Майка)
- „Има комуникация с училището, но е трудно. В образователния процес трябва да са ангажирани училищата, но също така родителите и децата. За да има по-голяма промяна, родителите трябва да са по-ангажирани и да придружават техните деца, да ходят на срещи, когато ги викнат в училище.“ (Майки)
- „Не искам да ходя на родителските срещи. Не е интересно, няма смисъл. Един от проблемите е говоренето на български. Всеки път учителите ми казват едно и също – че трябва да говоря на български с децата си. Когато ходим на родителски срещи, докато се върнем къщи, забравяме половината от това, което са казали учителите на български.“ (Майка)
- „Училището е място за деца, ние възрастните нямаме работа там. Училището не е на никой, то е на децата.“ (Баща)
- „Много е трудно да се хванат родителите. Някои родители ми казват: в училището, ти си бащата на моето дете.“ (Учител)
- „Когато хората видят циганин, те виждат само лошите неща. Сега ние се опитваме да видим добрите неща в тях“. (Учител)

4 - Родителите учат децата си на практически умения

- „Научих внучката си да управлява магазин, да се грижи за къщата. Сега може да го прави.“ (Майка)
- „Животът е труден. Всичките ми деца могат да плетат. Аз ги научих. Плетат и през зимата печеля пари с това, което съм направила. Освен това съм показала на дъщеря ми как да прави маникюр, да боядисва коса, да вчесва... но и на момчетата и мъжа ми.“ (Майка)

5 - Проблеми със сигурността

- „Внучката ни напусна училище преди 3 години. Когато беше на 11. Тормозеха я в училище. Никой не я защити. Нямах друг избор. Очаквах учителите да дойдат при мен и да поговорим какво може да се направи. Нищо. Никой не дойде.“
- в училище „Найден Геров“ има охранителна система, трябва ти карта, за да влезеш, никой отвън не може да влезе. По-сигурно е. Важно е да се пазят момичетата... Например моята дъщеря се страхуваше от едно момче, което я тормозеше, дразнеше я, защото я харесваше и тя искаше да спре да ходи на училище. Сега се върна на училище. Но никога не ходи сама и никога не се връща сама. (Майка)

Идеи и инструменти, полезни за бъдещето

Ролите на медиатора

- „Няма учители от общността и изобщо няма училищен медиатор. Това би било много полезно, защото много от децата не говорят български.“ (Баща)

Даване на обратна връзка на родителите, различен подход в детските градини

- „Най-малкото ми дете ходи на детска градина в „Пенчо Славейков“. Учителите ми казват, че се учи добре. Надявам се да може да завърши 12-ти клас в техникума.“ (Баща)

Учене от най-добрите практики: иновативни образователни методи в клас и извън училище

- „Правим малки работилници, в които експериментираме... Най-важният резултат е емоцията, да накараш детето да се върне при теб (да се върне отново в училище). Децата в моята група са много експресивни. Човек трябва да използва интуицията си, за да разбере какво работи. На пример, може да се използват менюта, за да научат неща. Също неформални средства като интернет, лаптопи, смартфони.“ (Учител)
- „За мен всичко, което децата могат да научат като практически умения по време на работилниците, е важно“ (Баща)

- „За билингвистите би било стресиращо да не могат да използват родния си език. Ученето трябва да бъде паралелно (и на двата езика), въпреки че някои от моите колеги тук в училището не харесват тази идея.“ (Учител)
- „Има и добри учители. Синът ми, който е на 14 години има добър учител. Идва до вкъщи почти всеки път, когато синът ми не отиде на училище.“ (Баща)
- За работилницата на улицата: „Защо продължавате да идвате тук? Понякога децата не се държат добре, но вие продължавате да идвате при нас... Никой не прави това – учителите никога не идват тук.“ (Младо момиче)
- „Вашето отношение е различно от това на учителите. Децата не бягат от работилницата заради вашето отношение. Четенето е най-важно и ученето е важно. Те викат, защото не могат да говорят на български, трудно им е да се изразяват по друг начин. Трудно е да се управлява голяма група, но с работилницата научават нещо и няма да забравят какво са правили.“ (Майка)

Достигане до онези, които са оставени на заден план

- „От 2 години има групи, които свързват децата, които са отпаднали от училищата с училищата. Учителите се опитват да ги свържат отново. Правят каквото могат, за да ги върнат в училище.“ (Баща)

10 август 2019

DISCOVERED SPACES
ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА

ATD
FOURTH WORLD

Относно АТД Четвърти свят

АТД Четвърти Свят е движение на солидарност сред и с хора и семейства от най-изоставените и опетнени райони на крайна бедност в света. АТД Четвърти Свят събира хора от различни сфери на живота, които мислят и действат заедно. Достойно изправени един до друг означава, че действията на всички ще имат значение.

Действащо в България от 2015, движението АТД Четвърти свят за Югоизточна Европа търси да научи повече за инициативи ръководени от други организации, групи или индивиди в борба с бедността, чрез съвместна работа с хора живеещи в бедност. Едно от получените условия от срещнатите хора е да се обособи споделено пространство, което да подпомага продължителността на сътрудничеството. Създадени са вече връзки с няколко личности и групи в България, Унгария, Македония, Рومъния и Сърбия.

АТД Четвърти свят Се ангажира „да не изоставя никого в нужда“ както е описано в Целите за устойчиво развитие, чрез срещане с тези, които имат най-тежък живот и чрез търсене на тяхно активно участие, започвайки от „първият последен“.

Contact for South-East Europe :

benoit.reboulzalze@atd-fourthworld.org

+359 876 718 983

www.atd-fourthworld.org

veronique.reboulzalze@atd-fourthworld.org

+359 878 189 254

www.overcomingpoverty.org

© ATD Fourth World 2020